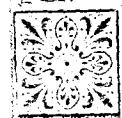

لای
مانیوں

۱۲

بُغْزُرْهُ عَزِيزٌ بَلْ وَنَفِي

الشِّدَّادُ يَقُولُ لِلْمُسْكَنِ صَوْرَتِي

ف

ت

م

وستور هوغونك برنطق

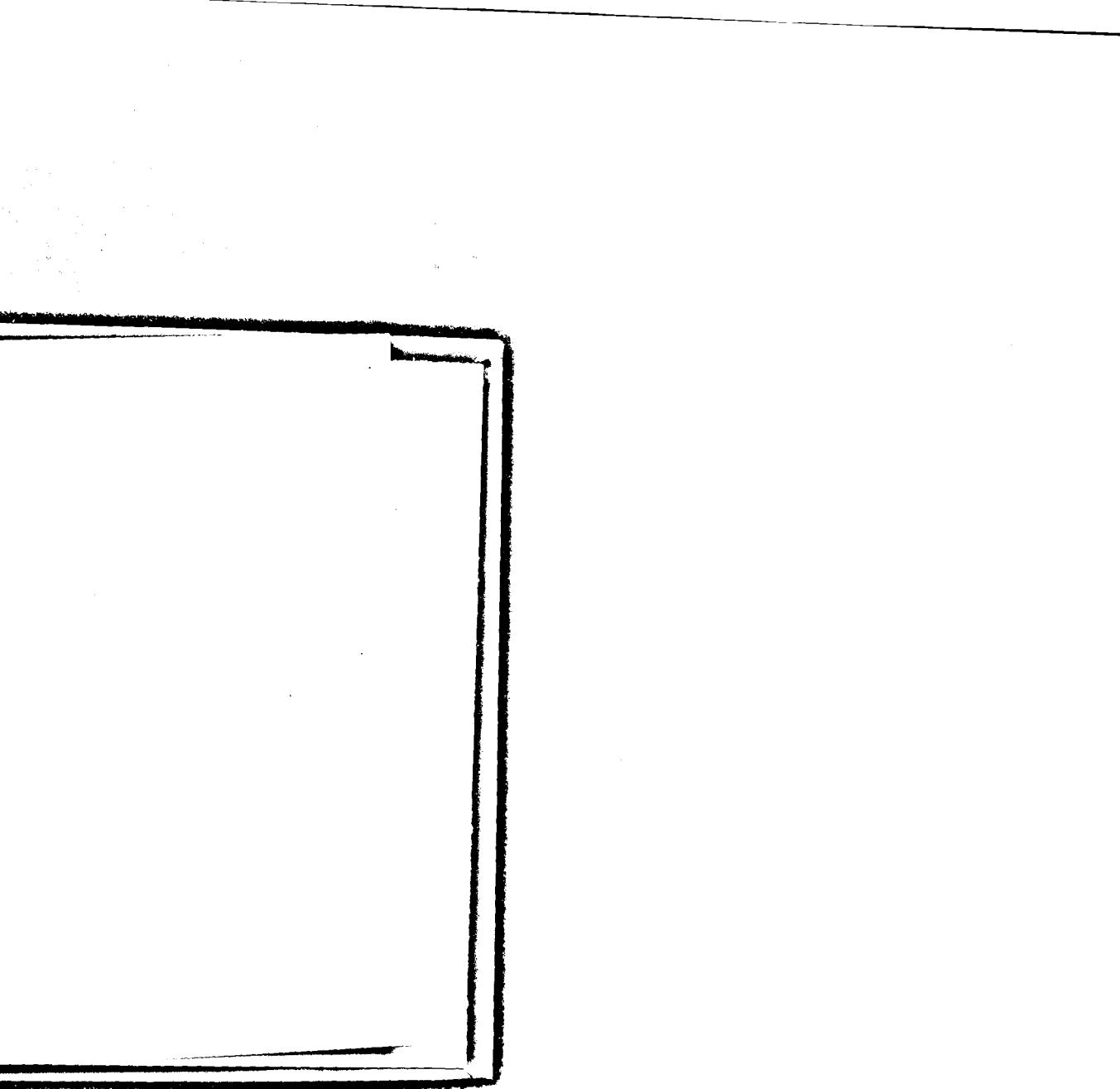
صلاحی

معارف نظارت جلیله سنک رخصتبه طبع اوپندر

استانبول

عالی مطبوعی - باب عالی ہادیہ زن - نمرود ۲۶

۱۳۰۷

سیاهیه

ناموس پروردگدن متولد بر بلای منك اینچنده
يشایان . دیگران سبو حیان . نامنده بر هشمرینك
ترجمه ایندیکی شو نطق تصحیح سورتیله یازدم ،
نطق عیناً ترجمه ایدلشکن اویله یاز یلمدی .
بالضروره بعض جمله لتخیص . بعض تعبیرات
تبديل ایدلدي .

عجا (وقتیور هوغو) نک بوخطه حکیمانه سنی
عیناً یازمه غایبیدر ؟ ... نه ممکن !! اویله ایسه
بنده معدورم .

م . صلاح الدین

وېقۇد ھوغۇ

موقىداران داراپوران كىتم مەمنىيەتە موفق
اولەمیوردى ! .

زىرا او صباح جمعىت بىشىرىتىك تىجىدد اساسىنى
وجودە كىتىرە جىك تۈزۈرات فىكىرىيە ، ترقىيات
مدىنىيە خدمتىلە اشتەهار ايدن خەممە ئاسانىتك
بىزىكىرى يىنى فرانسزلىك (ولتر) ئى - حال
احتضارىندە تىزدىنە كىدىن پاپاسە : « افدى ! اللە
عشقە . بىكا بىرادمك الوھىتىدىن بىحث ايتە ؟ بىنى
براق راحت اولەيم ، جوابىنى وىردىكىن صوکە
كىدران ايدن ساعات حياتى كمال سكۈون ايلە
كچىرەدك - ملک الموتە تسلیم روح ايمىشدى .
فقط ، نامى - جمعىت بىشىرىت پايدار اولدىغە -
لسان ائامىدە احترام عظيم ايلە ياد اولەجىق قدر

بیک بیدی یوز یتش سکز سنه میلادیه
شهر مايسنک او توزنجی کونی {پارس} ده {ماه
دودویلت} لث قوناغنده پنجره پرده‌لری کام
ایندیرلش و خانه خلقته نشانه ماتم او لهرق سی
اواب کیندیرلشدی ..

{پارس} لیلر عنده مشهور اولان ه
دارالسرور . برمانگده رقت بخشایه تحول
ایلمشدى . او کون {پارس} لث هر طرفنه بو
خانه ماتنها ده جریان ایدن و قمه مؤله حقنده
اداره لسان و اظهار اسف بی پایان او لیوردی .
بالکز دشمن انسانیت اولان ادب تعصب ایله

فانى يە
چوق مشاهير ارباب كمال ، بىر شخص عاليقدارك
شرف قدومنه متظر واماده بولنیوردى .
فليسوف مشبور (وولتر) ك درونشە تىلىم
روح ايمشىن اولدىنىي بوصالونك ، پنجره لرى . يوز
سته اول سياه قاشق پرده لە ستراونىمىش و (مارك
دۇوپىلت) ك وصىتى موجىنجە متوفاى مشارايلەك
تارىخ وفاتىك يۈزنجى سەمسىنە - تذكىر نام
محترى اىچۇن - كشادايىلىسى مقرىب بولنىشىدى .
بىحكىم ابدى الاشتەرارك صولك اقامتكاھى
بولنان خانەتك اوکونكى تىرىشات داخلىەسى .
تىرىنات خارجىھى پك سادە ايدى . صالحونك
كوشلۇرىھ برقاج سنجاق آچىلوب اورە يېرە دىئىس
جىعىتە مخصوص اولەرق بىرماصە وائىك اوستەدە

بەسى
دە
لەذكىر
وق
ات

اکتساب شرف ایلدکدن صوکره عالم
اجرای وداع ابدی اینشدی.

یک سکر یوز یمتش سکن سنه ميلاد
شهر ماليسنک ينه او تو زنجي کونی (پارس
(ولتر) ريختمي کوشمه سنه کائن سالف
ه مارک دو ويلت ه لث قوانغنده بر جمعيت ش
انکيزك آثار شادمانيسني اثبات ايده جك تدارك
مسرو رانه مشاهده اولنيوردي .
خانه نك اوست فاتنه یوز سنه دن بري مستو
بولنان برصالونك پنجه لري ، پرده لري کشان
و (ويلت) عائله محترمه سنك کافه اعضاسيله پل

اوله رق او مترفلی کونده نشر اولانز بر جلد ایلک
حیفه سنه شو نشده قو نلمشدی .

*Qui que tu soit voici ton maître
Il l'est, le fut ou le doit être, l'*

و الحال قویانگشت فاتلرندن خواهشی خايشلی
بر طرزده ظهور اینکه با لایان آتش صدای
بو شرفی جمیسه ریاست ایندیچک اولان ادب
مشهور (ویتور هوغ) نک مواصتنی اخبار
ادب وردی .

جمیت طرفاند پارلاق بر صورتده استقبال
اولان (وقت و هو غو) صالحه کبروب ماصه نک
[هر کم اولور، ایه ز اول ایسته استادل بودر .
موالنده و پالو له حقدر .

رادر) اث - حال حیاننده صنعتکار مشهور
ردون) طرفندن اعمال ایدبلن - نصف هیکل
اوئمشدی .

کل برچوq شکوفه‌ر . تاجله مزین
و نک چهره‌ری متبسم وشن ایدی .
وولنر) لیکنی مادام (دهنس) لکتیه
، بولسان مادموازل (واریقور) (مارک
ه تزویج ایدیلوبده جله (پارس) ه
بوخانه داخل اولدفلری زمان نه قدر
، نشاط مشاهده اولنشه اوکوند
بهده . بلکه دها زیاده علام سرور
مورد باور دی .
م حقیقت شناسنگ آثار منتخبه‌منی حاوی

۱- ماجد
۲- داد
۳- ها
۴- دفع
۵- ه
۶- حاضر
۷- ا
۸- کرده‌می
۹- دو و بیلت
۱۰- واصل و
۱۱- آثار شوّه
۱۲- عجیب در
۱۳- وابساط آ
۱۴- بوجک

وونتر

هک موقع مخصوصه او طوردي . رئيسي
نم طرفده ارباب قلمدن { اميل دوشانل }
ل طرفده دخی { سپوشنل } بولنیوردي .
اميل دوشانل } بر نطق ايراد . { وولتر } ک
بر متهه ياد ايدي .

بكتور هوغو } صندالهه دن قيام ايدهجه
- استثار فوق الماده يه دلالت ايدهجك
ون عظيم پدا اولدي .

ترم اختيار يك متهم كورو نوردي .
يوز يكرى درت سنه ميلادي همنده يه
حقنده ايراد نطق ايديکي زمان سکون
اين ايجه مشهدی . او زمان { وولتر }

بكتور هوغو

۱۱

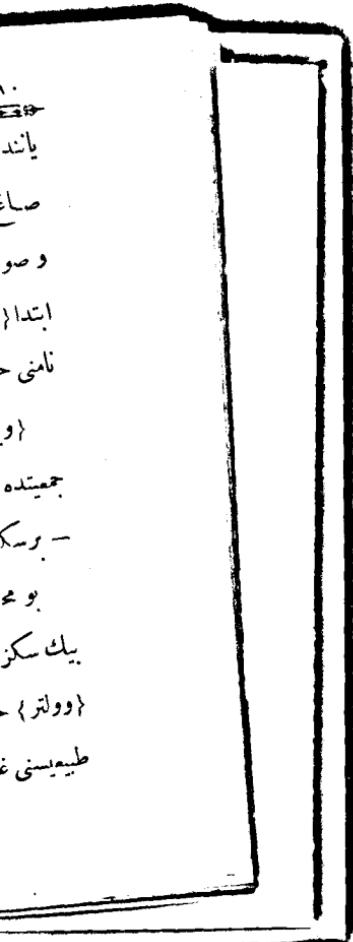
حقنده کي افکاري بشقه درلو اولدیندن بالطبع
آفادات تعظيمکارانه سی خفيف ايدي .
بو فمه بالعكس حیات قدر شناسانه سی يك
تأثير بخش ايدي . { هوغو } متسادي وجه الله
جيinden چهارديني اوراق متأثر و قولي بر صدا
الله قراشه باشладي .

- نطق -

افدييل !

نام يوز سنه اول بوكون بر آدم وفات ايندی . فقط
برصورت لا يهونه اولدی . بودات عالم فائیدن افتراق
ايديوردي . اما نصل مفارق ! سنين كثیره طرفنه

یاند
صان
وصو
ابتدا
نامنی
{ و
جعیتده
برسک
بوج
یلک سکز
{ وولتر
طیعیستنی غ

اشوب اینای
شی دهشتی ،
لدن صوکره
ای . ماضی
اویور .
جای اشباوه کلدرکه بوسیوک آدم قوتی ، نباتی رأی
و فکر لیه او کار جیسی تیجه پذیر ایمک ایچون کشیدی .
اویله بررأی که قانون طیعته موافقی بداهه معلومدر .
بو آدمک یشادینى سکان درت سنه طرز عیق
هیئتک اک منفع نقطه سندن ، دور تحولک صیح صادق
اولان زمانه قدر کدران ایدن احوالی حشویدر

(ولتر) علم وجوده کلديكى زمان او ز دردنجى
(لوئى) مشغول کار جهان ایدى . جهانه ابديا وداع
ایتدیكى وقت ده اون يدنجي (لوئى) امور هلكته
اشغاله باشلامشدى .

(ولتر) لک بشیک ، قدبیلک صوک شمله سى
مشاهده ایتدیكى کې تابوق ده صیح ایدك ایلک شعاعیله
تئور ایده بیلدی . اویله بر صباح فلاخ کە ئظلام سیثات
جمیعی خو ایدی ! .

ایکی شکل
فندەم
ئ اولان
کە استزرا
، نصیب
بیسته
علیهندە
آدم

یسجه نیجه امور مهمه طاقتفرسا ایله او پر
بشرک معلومات و مؤاخذات و جداینه سنه قار
فقط شرفی بر مسئولیتی بردوش تحمل ایدک
حفره آرامه کیبوردی .

(ولتر) هم منفور ، همه محترم اید
کدینه لعنت ایتدی . استقبال اکائنا خوان
بوده کدیسی الجون بیوک بر شرفدر .
افندیلر . بو تخلیات غربیه شان و شرفک

لطیفیدر . بو حکیمک بستر احصارینک بر طر
عصری بولنان و زمان مستقبلده ظهور ایده جلد
ذوات کامله نک ولوه تحسیناتی بر یانده زماننده
و عداوتک غلامله غالیتی موجود ایدی که بواستمامی
انصاف و مرحمتن حروم اولان ماضی ، کند
شجاعت و غیرته مقاومت ایدن هر شخص جسور
دوا کوره کلشدر !!.

(ولتر) اقدار و قیمتیجه نز آدمدن زیاده
ایدی . طوغربی بر عصر ادراک ایدی .

تبیته قوانین معنویه سرفو ایلمک و بتون عاله شو
جملی اعلان ایمک ایجون طوباندق که او جله جیله
بود . « عالله شرف یکانه عقل بشرک ادرالک
حقیقته خدمت ایمسیدر »

اگدیلر . دور تحوادن اول جایت شریانک تشکلاتی
شوطر زده ایدی ! مذلقة حقاره طبیلان انسانلرک
فوقنه روحا نته خدمه سی بولیوردی . آنک یانده
معدلت حکام متجزه سیله حاضر ایدی !

جمیلک او زمانکی حانده انسانلر دیمک « جهالت »
روحا نته دیمک « صرحتز لک » ، معدلت دیمک
« حقرزلق » ایدی !

افادات واقعه میک نیک و بدیخ نظر تمیز کزه احاله
وایک وقمه مقنعتی بیان ایله اکتفا ایده جک .
بیک یدی بوز الجش برسته میادیه سی تشرین اولنک

عد ایدرک توضیح
رمک بوراده سوئنه
در بز بوصالون ده
شمشم و نتایج خوبیه
مش اولان حکمایی
ادنیله عصر سابقه
باب حیت و غربی
علوم و فتوک کسب
سنودی شکر
بشرک روابط
ابراز ایلمک
لان صلح و ایشی
جماع ایلدک !
جنک جنایتیدرا
بعشاده و جدا نزه

افندیل!

بوجله بی برفاصله سکلام
افکار صورتیه شونی عرض اید
مستد و معنائز سوز سویانیه جک
منافع عامه خدمت مقصدیله جالی
استحصلای اغورنده بذل وجود ای
استقبال ایدوب عصر حاضرک شها
تقديم خدمات خبریهده بولنان او
تکريم اینک و اقدامات عمومیه ایله
ایلدیکی ترقیاتدن دوا لای خدا
کذارانه مزی اظهار وابسای
حسنہ مولا انتکارانه سی تقویه املو
والحاصل بتون عالمک مقصد یکانه سی او
نمکیم و عالم مدنیتی تبریک اینک ایجون ای
افندیل! مدنیتک صالح فضیلتی،
بر بوساعت اعجاز نماده، بودقیمة حیرا

اولەرق - كىرلەدى . بواختىار « زان قلاس » ايدى.
 اللىنى ، آياقلرىنى بىرىيە رېبط اىستەكەن سوڭرە . باش
 آشاغى بىچىرىخ بىلايە باغانلاندى .
 بواشىكىنجە ماكىنە سىڭ ياتىندە « داۋىد » اسىنەدە
 بىر مامۇر بىلدى ، النە استاوروز طوتان بىر راھب ، بىر دە
 جلااد حاضر ايدى . زواللى مەحکوم بىر خوف عظيم اچىندە
 جلاادە حىصە نظر دەشت اتىشىدى . بىباشە هېچ باقىبوردى ،
 جلااد النەكى تىمور كولونكى قالدىرۇپ مەظۇنوك
 بىر قولە او ردى ! بىچارە اختىار بىر فرياد جانخراش
 صالىيەرۇپ بايدى !! « داۋىد » كىندىسىنە اجزا
 قوقالدىرۇپ عقانى باشىنە كىردى ! . مەحکوم آيىنچە
 كولونك ايلە يىنە ضرب اولىندى . « زان قلاس » يىنە بىر
 اىن و جدانسوز ايلە بايدى كىرىدى !! « داۋىد »
 و ظېفەسى اىفاوجلااد « اشىكىنجەسى » اجرا ايدىبوردى .

اون او جنگی کونی فرانسه ده واقع (طولوز) شهر نده
برخانه نک الت قاتنه بر دلیقانی مصلو با بولن شدی :
افکار عامه دوچار هیجان اولدی . رهبان طافقی یلدیرم کی
آفوروز یاغدیریبور لردی . پولیس تحقیقات اجرا
ایدیریوردی . بوقاجمه بر اتحارمی . یوقسه قتل می ایدی ؟ .
بوشهه تحقیق او لیوردی . طوغریسی بر اتحار ایدی .
 فقط مذهبک منفی ایچون جنایت رنک ویرلدی .

مقتوک یعنی متصرک پدری پروتستان مذهبند
بولن دینی جهنه اون غلی نک قولک مذهبند قالمنی تجویز
ایمیوب فعل قتل ارنکاب ایتمش اولقله مظنون ایدی ! .
بر بدرک مذهب ایچون اولادنی صلب ایلمسی نه قدر
طیعته مخالفدر ! . عادتا محالدر . مع مافیه (دوکینو)
او غایی صلب ایمکله متهم او لوب عدالت کویا وظیفه سنسی
ایشا ایتمش و فاجعه شو صورتله یتمشدو .

یک بدی بوز المتش ایکی سنه سی شهر مارتک طقوز نده
صاحب صقالی سفید بویر نومید میدان سیاسته - عربان

قاعدۀ ایلیس پسندانه است
ایکتسر برندن قیرمۀ مقرر اولدیندن
د. سکزنجی دفعه‌ده راهب‌الدمهک
د. رزان فلاس، او زان‌بی‌ده
و برو ب او بکدن امتاع‌ایتدی. نهایت
ظرفیه صدریه بر اورنجه تلیم
سوکره دلیقانلیک انتخار ایدیک

۱.

والی اختیار مندوراً اختره
قل، بر جنایت و قوع بولشدی
۲. انکیز تیورل، بر وقه دها
بر کچ ۱.
الخش بش سستنده (آویل)
در طنلی بر کیجه‌نه سپاهنده
بری او زریه چاقلمش، آغا جلی

چورومش اولان، صلیب، یره دوشش برندی ۱.
بو صلیب کیم دویرمشدی ۲. بو قابل عفو اولیان کفری
کیم ارتکاب ایتمدی ۳. کیسه یلمبوردی ۴
صلیب کو برین یکن بر یولینک یره آتش اولیسی
محنسن برندنی کی او کیچک شدتی فور طنله ک
دویرمش اولیس دخن جله احتفالندن ایدی. هر نه
ایه بو جنایت عظیمه‌ی ارتکاب ایدن شخص
بولنسی ازم ایدی ۵
(آمین) بسفو بوسی بر بیاننامه روحانی نشر
ایدوب بوماده حقنده بیلدیکی، ایشندیکی خبر و برمیتلرک
نار دوز خده یانه جغفاری خاطر ایله بتون دیندار لری
نهید ایتمدی ۶
تصبden جهانه خطاب‌اصادر اولان بواسر نامه‌نک،
ثائیزی کورلدی ۷. هر کس بر درلو افادات و اخبارات
کاذبه ده بایوردی. نهایت انکیزیسیون جانی برندی.

انکیزی سیوند
 توفیقاً ال و آیا قلرنی
 بوجزا نکر رایدیورد:
 حاجی تفیل ایخور
 زوالی حکوم باشی ج
 جlad کولوکی قالین
 روح ایلدی و فاتدن
 تحقیق ایندی .!!.
 صدحیف که ذ
 کبندی . ف المقهہ بر
 اما قاعل کیم ایدی
 بنی اختباردن صوکر
 بیسک یدی بوز
 شهر نده شدید فو
 اوچ بوز سنهاد نبری کو

ظلتند بولندی ! نایش پایه میکرد
د) نامنده ایکی کنج ضابط سرخوش
سکوپر بیشندن بکدکلاری صبره ده
فصل مذکوری ارتكاب اینتلر
، محکمه روحانی سی ایجاد
هری حکامندن کری قالمیوردی .
جب اولندی . (آالوند)
لابار) طولندی بونی استطاق
دیکنی انکار ، فقط شرق چاغردینی
، محکوم اولدی !!!
استیاف ایستدی ایده بدایه ”
اولندی ! بیگاره شرکای جنایتی
ن اشکنجه به دوچار اولدی .
لرینک چادر بیشندن باشنده طوران

بیک یدی بوز الغش الی سنه حزیرانک بشنه
صادف اولان روز فراداده (لابار) سوروکله
سوروکله (آولی) شهر نده کان بیولک میدانه کتیرلدي .
او میدانه یاقمش اولان آتش نمونه نمای دوزخ ایدی .
اوزمان بوله آتش ینهینر نده حکوملری دری دیری
یاقارلر دی . بوزوالینک علینه وریلن حکم شیطان بسندانه
او قوندی .
ایشدا قوالری کسلدی . سوکره دیل کرپه تن ایله
قوبارلر دی . نهایی حقنده بر لطف اولق او زره باشی
کسیلوب جسدی آتشه آتلدی ! ایشه (شوالیه لابار)
هنو ز اون طقوز یاشنده ایکن بوله بر صورت وحشیاهده
تاف ایدلی ! .
اوزمان . ای (ولتر) ! سن دهشتی بر
واویلای نفرت قوبارلر که او سکا بدبی بر شرفدره .

و با خود بولش اولاق
 (لابار) و (اتالون)

اوله رق (آبويل)
 شرق جانغروب كويلا
 ايش ! . (آبويل)
 مطالده (طواوز) :

بو ضاباطلر محکمه يه
 فرار ايتدى ، ()
 ايتدىلر . كوبىدەن بىكى
 اعتراف ايچكە اعدام

(لابار) بونى
 ويريلن حكم تصدقى
 بيانه مجبور اولاق ايجو
 بروبرى قىرىدىلر، كېكى
 راهب بىلادى .

ایش مدهش بیاربارلۇق ایله انگىزىتىور لە بى كىنام
براختىرى اشكىچە ماكىنىسى اوزرۇندە قىل اىستىكلىرى
كى يالكىز بىر شرقى او قومش اولقىلە مەمەن بولان
دىلىقانلىك دىلى قولىي كىوب جىسىنى پاقيورلۇدى !
بوجىيت منفوردە قارشى يالكىز (وولتر) يېكىلىرى ،
ضۇغابىي پامال حقارت اپكىز ايجۇن بىر قۇه ئۆظيمە يە مالك
اولان سرامانلىق درېش نظر اكراه ايدى !

اوت قوتە قارشى دامما مداھەنلىق ارىتكاب وىچاركان
خۇ وېتاب اىتكەلە ماؤلۇف اولان اومدهش ، فقط كىچ
بىن جىيت بوداڭىك مالك اولدەينى قوتى فرقى يەممىيوردى !
ايىشە اندىيل ، (وولتر) انسانىتە مناف ، حقىقىك
خالقى مقاصىد منفوردە بولان رۇسا علەپىنەدە اعلان
خصوصت اىتدى ، اوت . او مەممۇت ، مدهش ئەلم جەھات
ايە مجادىلە باشلاادى .

اگرى بىر كە بومخارىدە { وولتر } لە استىعمال

سن شیخیستنک حقوقی ظالمراه قارشی مدافعه یه قیام
ایدوب دعوا بی فراندک . ای قوجه آدم . نامک الالبد

محترم اولسون !

اوت افندیلر اوت . شمدی ذکر ایندیکم بوعنه
مدهنه تریه می بر جمعیت داخلنده جریان اینشدی .
او زمان عمر دنیلن شی لطیف ، نشیدار بر صورتند
کذران ایدردی . بریاندن کلیرلر ، بر طرفدن کیدرلردی !
انسان مافوقنه ، مادوشه باقه مازدی . مسلک لاقیدانه
وظیفه سرلک درجه سی بولشدی . بر جوچ شاعرلر ،
روجبرور ، سامعه نواز شعرلر سوبلیورلردی . کاشانه
اقباله کونا کون اکنجه لر ، مطنن ضیافتار دوام
ایدبوردی . (ورسائل) ڪولوب اوینابوردی .
(پارس) هیچ بر شنیدن خبردار دکدی .
ایشته بولله برمانده فکر تعصّب و ریان نشان

اڭىنە آلدى . ھەر صورتىنە منقۇر و عەدالىن دور او لان
رەبان قىاقلى جىازلى مغلوب اىتىدى ! .

جىمیت بىشىرىيە اصلاح و تېرىيە اىلدادى . انسانىنىڭ
قدىر و قىيىتى آرىتىدى . قوجە فىلسوف « زان قالاس »
و (لابار) ايجون ماجادىلە اىتىدىكى ئىكى « سىروان » و
« مۇنبا » ايجون دىخى او غەراشىدى .

بۈزىر و سکون ايلە دىشىنلارك ھەر دىلە تىپەفات ،
تەهدىدات ، تەقىيات و تېبىدات نە تەحلىم ايدىلە بىرئىبات
قۇرمانانە ايلە بدأ اىتىدىكى ايشك تىچە ئەظەرىتىي اكتىاب
اىلدادى . اوھىت منحوسەي ئەسەرزا . تەسىدلى
قەقەمە ، انصافىزلى تىپەف ، جەھانى حىقىقت ايلە
مغلوب اىتىدى .

بوقەقەمە ! ياخود تېسم ، بالذات (ولتر)

ایتیک سلاح دوزکاردن خفیف . فقط
یلیرمدن شدید ایدی .

او سلاح نهادی بیلر میسکر ؟ . عادی بر قلم !!!

ایشنه (وولتر) بوبله بر سلاح ایله مجادله به
باشلاپ اکتساب غلبه کامله ایدی . اندیل ! . بوبوجه
آدمک خیر تجشن او لان نامنی حرمتله یاد ایدم .

(وولتر) لک بوشانی مجادله غالبانه سی عالمه قارشی
ایدی ، ینه ، حقیقت و استقامتک ، عقل و درایستک
تعصب و ریا علینه و قوع بولان برمهاجه سی ایدی .
داد جویان حایه ایمون ظهور ایش برقائیت
مناکه سی ، خبر خواهلو منازعه سی ، والحاصل مدنیت
و انسانیت محارمه سی ایدی !!!

(وولتر) جهالتدن منبعث احوالی پای غالبه سی

ایرددی . ارباب پیدادی تضییق ، دادجویانی
تامین ایدردی ! احاصی بودات عالقدرك معنادی
ارباب تکرہ حقارت وابنای جنسه شفقت ایگدی .
افندیلر . (ولتر) کبوابتسامندن متأثر اولملی رز !

زیرا بولیسم صیح صادق کی منجل ایدی ، دادپورانی .
خبر خواهانی ، عفت شمارانی تنور ایتدی . تعصب
و ریانک اعماق مظالمه سنی نورحقیقتله اظهار ایلدی
سیئات مدنیه نک برغشاوه ظلمانی ایله مستور
قالمسنند نور حقیقتله میدان انتباھه چیمی البه
خیرلیدر .

جمیت بشریه نک مساوات و انتظامی ، اخوت
عمومیه نک تقری ، انسانیت و حقوقیتک تظاهری ، عقل .
و درایستک یکاهه قانون انتظام اعتباری ، تنصی و ریاده .
متولد افکار باطله نک محوى ، صلح و آسایشک التزام .

آ فقهمه
لان حزن

یاقیشان

ایتمدره .

کونبزیر

، اولان

ر)

نی ایجنده

جه لرینی

ن ، وقار

تاطیف

ایدی . ابسام طرز نده باشلا یان بولطیفه بعض
درجہ سنی آثار دی . فقط حکمایه مخصوص او
و وقار در حال آنی تبدیل ایدردی .
اگذیلر ، سکون حال بر فیلسوفه اک زیاده
صفت دار ! (وولتر) موازنہ حرکاتی داشت احفل

هر نصل اول سه حدت و شدت محققانسی سے
اولور دی . بر آنسپاره حدت کیامش
(وولتر) پک چابوچ ساکن و حالمبر (وولتر)
تحمول ایدردی .

ایشنا او زمان مدقق ، دور اندیش چشمها
بر فور تبسم کورینور و بو تبسم قهقهہ در
بولور دی . لکن عرض ایستدیکم کی بر حزا
حکمایه بوقههی تبدیل ایدردی .

(وولتر) قوی یی تزیف ، ضعیفی

ایدیلرلرک حقوق صریحه سنى اظهار ایلمك ، ضعفانى ،
قرابى استصحاب اینمك ، ارباب بىداده قارشى قهرمانانه
اوغر اشمق ایجون كىش اولان حضرت مسیحىك
اختىار اىتدىكى بوجىادى بىرو اولان ذات كىدر ؟
ايشته بول (وولتر) !!

انجىك اخلاقه عائىد قىسى اكال اينمك ارباب حكىمه
عائىدر . نور شفقت پارلادى . پرتوعفو ، صفح
اخلاىدە دوام اىلدى . برحىن احترامكارانە اىله سوپىلەم
كەمىسح آغلادى . {وولتر} كولدى . ايشته اوسرشك
لاھويانە اىلە بول اېتسام ناسوتانە مدنت حاضرە .

لەك سبب رونق اولدى

(وولتر) عىياعلى الدوام كولدى ؟ خىر . . .

اولجە سوپىلەكىم كى بىچ چوق دەنه تەور اىتدى .

عقل و درىاستك قانون معتبرى اجتىاب و اعتدال

، حساب
بتسامىن

، اولدىنى
(وولتر)

، جىڭىر .
سە بىيد

، يىتە حسن
مناسبت

، تىصى
جىددە

، مرحقى
، مىبدىك
، اقساط

دوامی، شفقت، صروت، عفو و صحت کی

مقدسنه ک انساطی، هب او عالی و منجلی ا

تولد ایشدر .

درایت و شفقتک معنای واحدده بزر لغت
هانکی کون تقدیر و اعلان ایدیلر ایسه او کون

له روحی مقام مخصوص اخزویسته سه تبسم اید

اوندیلر . یکدیگرندن بیک سکر یوز

اولهرق شو ساحه عبر تنوونه کلش و عالم انسا

خدمت ایش او لان ایکی شخص بینته

حسنه موجود در .

ریا کار لفی، حق شکلکی، دروغ پرداز لفی

افکار باطلی خو ایلمک و معبد عتیق طرز

انشا ایجون هدم ایمک ، یدادک یربته

کچیرمک ، کهانت خوریزی بی تهدید ایلمک

جو لیسدن احتکاری طرد ایمک، حق و رائشن

اولور اىسىء اووقت او آتى دد اىلە مواغط
مۇنھىيە وانى قبول اىتىرىمك اىچون ايجاد
ايدىلش اولان بوشكىنجە الاتى بىزه لازم دىكلى
دىنلىلور، ارباب حكىم انتقام آلەنى يى انتظارە باشلار ؟ .
قوچە (ولتر) لە يابىندىدە بولىدى ! ۱۰۰ .

بۇ رايىقدىر (ولترىك) لە هوينىدىن بىح
ايتىم . برازىدە منسوب اولدىنى دوردىن بىح اىلەيم
اىندىلر ... بىــوك آدمىر اندر اولەرق ارتداشىز
قالىلرلار !

بىــمشجرە جىسمىيە حاكم اولان اشجار پىراق دامىا
سرنای آفاق اولىر . (ولتر) لە اپتارقىدە بولىدە بىــ
مشجرە عقل و عمر قان اىلە حاطى ايدى . بواورمان
اون سەكىزنجى عصر ايدى . ايجىندە بىــ مىرقۇق آغاچلار

اوادیقی مثلو سکون طبع ده فیلسوفک تنفسی
 دیگدر . برادیب کاملک جهد و اقدامی حکمتک محتوى
 اوادیقی حقایق غیرموضھی میدان بداهنده اخبارا بخش
 عيون انتباھ اوله حق حاله کتیرمک مصروف او ملیدر ؟
 بیوک فورطه لر دائما هوابی تعظیم و تمجید ایدر .
 آنک کبی بعضاده بر فیلسوفک قلبنده حسیات دقیقه
 صورت شدیدده توح ایلر . سزی تأیین ایدرم که
 جمعیت بشریه خدمت ایجون وقف وجود ایندن هبر
 حکم و فاضل مشغولیت دائمه سنک ایکن مدوح و منجل
 استادکاهندهن یعنی عدالت و امیدن هیچ بر وقت
 انفکلاک ایده من .

نه وقت که عدالنک دور کالیله روحانیتک بر طرز
 صافیانده پیدای امزاچی تیسرنایی حصول اولور .
 ایشته او وقت سر آمدانه حرمت ایدلور . فقط آن
 جمعیت صوبادن ، عبادت تضییق و جداندن عبارت

« مونتسکیو » دخی قوانین موجوده بی اوقدر
ندقق استدی که محتویاتی میانشدن حقایقی اظهاره موفق
اولدی !

« روسو » و « دیده رو » زیر آیری آیری باد
ایلیز . « دیده رو » نک قابی عدالت و شفقتله مشخون
و حسیات واسعه سنه اثری صراق موجود ایدی .
موماله تصورات حقیقیه بر اساس قوی اولنق ایجعون
(آنسیقلوپدی) نام اثری میدان انتشاره وضع ایلدی .
« روسو » قادینتر کوزل بر خدمت استدی . والدین
قابله ایله استخلاص ایلدی . بوایک نکهبان مهدی یان یانه
او تورندی . بودن بر ادب ناطقه پرداز اولوب آنژ
دفعه دائره بلدیه عائدو ظائف جدیه ندقق ایله وظیفه دار
اولانله فارشی اعلان ایمشد . بوآدمک تصوراتی
مقرن حقیقت ایدی .

ووفون « بومارشه »
نم (وولتر) ه تقوی
وار ایدی . بونارک بری
« دیده رو » ایدی .
دن کجین بذوات عالیه
و معامله ده بولنامنی
خیبل شیلرک اجر آئنه
او لان ارباب عقولک
ک بو خیر خواه خادمانی
بوفون « علوم طبیعیه »
مولیه ر » دن دها
ر قومدیا بولدی .

وار ایدی . « موتنسکیو » ؟
وبومنالو دیکر ارباب کمال اینجا
ایده‌چک قدر معظم ایک داهی
« ژان ژاک روسو » و دیکری
عالده هر شیء حاده تدقید
ابنای آدمه منطقسز ملاحظه
تعلیم ایدی . ملاحظات جدیه .
رهبر اولور . حنات ایله مألف
قللری الیه عادل اولور . ترقیات
برصورت نافعده چالشدلر .
تأسیس ایتدی . « بومارشه »
ایلری کیدوب مجھول و غریب
یعنی « جمیعت بشریه قومدیاسی »

ده ایلک دفعه اوله رق مدنی

فضائل مدنیه ایله اهتزاز
و جدای ده کائناتک فضیلت

ضماید « روسو » خانی ،
مستحق اولدینی ساحة

وم و قونک خادم شجیعی
نیه دن پنهان اولدیبلر . فقط

، بزه یادکار برآندیبلر ..

بی محو ، استقبالی کشاد
بینجیندن ، اسباب موجه

نافعه مشاهده اولور .

« دیده رو » دن صوکره (دانت) (روسو)

(روپسیهر) ، (وولتر) دن صوکره (میرابو)
کورونور . بوایکنجلر برخیلردن تولد ایتدی . جمیت
بشریمک تاریخه عاند اسامی و اتاریخی تدقیق و اعصار
سالهه توسیم ایلمک ، عادتاً بوتلره بر شخصیت
بخت ایمک عالمده ، اوچ قومه مخصوص شرفی بر امتیاز در
یونان قدیم ، روما ، فرانسه

(پریقايس) لک بر دور مخفوصی اولدینی کی
ایبراطور (اوغوت) لک ، اوچنجی (لوی)
لک ، اون در دنخی (لوی) لک ، (وولتر) لکه بر
عصر خصوصیلری وارد . بو اسلامک هر بری بشقه
 بشقه بر معنای عظیمه دلالت ایدر ! ، عصر لری اسم
 بشله یاد ایمک امتیازی بواچ قومه منحصردر .
 بو انحصار دنخی مدنیتک الک عالی بر نشان اتفخاریدر

الحاصل بونلر فرانسه
 اولق شرقه نائل او ديلر .
 « روسو » تك قابي
 ايديوردي . (وولتر)
 عالي سله مهند ايدي .
 اون سکزنجي عصر في
 (وولتر) جعيت بشريه في
 سربستي يه جيتاردي ، عا
 او لان بو قهر مانلر منظرة فا
 نام محترم ليله آثار عاليه لرنى
 حادنه مشهوره ماضى
 ايندي . بونسيم تحولك ا
 سنك پيدا اينديكى هرات

مشهور اولان بعض اعصار سالفەدن اوڭىزىنچى

عصر ظهور اىتدى . (دابىه) قوتىك زوالى تفهم

ايمش اولدىيى كى ، (مولىئەر) دىخى ائىچەدەلە

كايىسىلى تېرىز اىتدى ! بوايىكى عاقىل مشهورك اجتادى

قوه متجبرى تھىقىر ئىحق و عدالىتى الزام اتىكىدىن

عبارت اىدى .

زمانىزدە قوت عدالىتىھە مىرىجىدر سوزىنى تفوه

ايدىن شەھىسىم اوج يۈز سەنە اوڭىزلىك كەپمەن آدمىلە

سوپىلشىشىن اوڭور .

افندىيلر : بويىشادىيەمىز اوڭىزىنچى عصرك

شان و شەرقى اوڭىزىنچى عصرك ساپە هەتىنە بىدا

اولىشىدەر . ماضى حال حاضرلە شەرقىاب اولىبور ئىحق

سابق معاملات ابتدائىيە شروع اىتدى . عصر حاضر

(وولتر) ه کاتجه یه قدر منسوب اولدقلری ادواری

ناملریه حصر ایمک پیشوایان اقوامه عاندبر امتیاز ایدی

فقط (وولتر) او پیشو والرده تقدم ایتسدی ! . زیرا

(وولتر) له برابر بر عصر جدید حلول ایلدی .

علم تیقن ایندی که انسانی بشری تحت اضباط و انتظامه

الحق قوه عالیه عقل و فکر قوتیدر .

ماضیده مدنیت قوه مطیع ایدی . بوندن صوکره

افکار حقیقیه اتباع ایده چکدر . سیف و عصا

منکر اولوب نور آزادکی شمشه شار اوله حق و هیبرده

ان الحق قوانین حقیقیه مرعی الاجرا بوله جتندر !

ترفیاتک پیدا ایستدیک بو صوز باهره بی موقع اجرایه وضع

ایمک ، وظیفه انسانیه بی ایمک دیگدر که

(وولتر) عصر یانک معنای حقیقیه بودر .

الاف جنایتک تحقیقنه سبب عادله‌ماز ، اکر سرفت
مذوم برشی ایسه بالهجمون نصب و تالان ، تقديره
شایان کورنلورمی ؟ .

مظفریت ظن اولنان بر جنایت الجون
او قوینلان ادیعه تکر کذارانه‌نک هیچ حکمی بوقدر ،
قتل نفس هرزمان جنایتدر . اراقه ایدیلن قان داشتا
خون بشردر . بواسطه منفوده ایله « قیصر »
یاخود (ناولیون) یاد اولنق رواییدر ؟ نزد الهی ده
جنایتک رنک اصلیی قطعاً تبدل ایز . جانی نه موقع ده
نه قیافت ده بولورسه بولسون یه جانی در ۱ . حاصلی
جمعیت بشریه بر جنایتک نصل اولسه جنایت عد اوله .
جهه کسب قاعع ایلدشد .

افندیلر . مقاٹه و مجادله‌ی تحقیر موافق حقیقت
دکلیدر ؟ عالمده خون ایله ملمع شان و شرف
اوله‌ماز . ابسای بشری فلان یا فلان نام ایله الاف

ان اکال ایلدى . بندە دلائل متبه ایله اشبو ترقیاتی
 تصدیق ایدرک ختم مقال ایله جکم .
 زمان حق وعدالت واصل سرحد غایت او لىشدەر .
 ارتق قوت تسلطه مظۇن او له رق تحت حاكمىيە
 آلمىشدەر ! . مخابه غدر عمومى دە اتىام ايدىلىور .
 مدېيت حاضره جمعىت بىرىھە حكىمە سىنە بومەم دعوايى
 فصل و مذاکىرە اىتكىدە وارباب تىلىك فذلەت جنایاتى
 احضار اىماكىدەر . بودعوایه شهادت ايجون تارىخ دعوت
 او لىدى . نهاتى بعض خصائص واهىئىك شەلە شرفىلە
 ئاششىن اولان ڪۈزۈر آجىلوب نور حقىقتە منور
 او له جىندر ! .

اىندىلە ! عالىدە اكتىيا شىجىق و قىرمان عنوانىلە ياد
 او لىنانلۇ بوردىلو جانىدلار ! ! . اوست . جمعىت بىرىھە جداً
 تېقىن اىمىشىر كە بر آدم او لىرىمك جنایت او لوب چۈق آدم

واخفا دکلر . شود قیمل شایان حیرت و حرمت اولقه
برابر تأثیر بخشان بعض از دن خالی او له میور . دور
اسایشک بو شمشعل ، شرفی شهر آینی آرم سندن
اُدر در جدال لک باش قادر بمنه طاوراندیق مشاهده
او نیور .

پیشوایان اقوام میانه سندن شایان اسف پرماینت
موجود در که اخداد و دادجویانه مانع اولوب طور بیور
بویله برمانه نک وجودی تصدیقه عبور او لیشعر
موجب اسف عظیم در .
بومتلار حالات متناقضه به قارشی دهازیاده صلح بپور
اولوب ینه (ولتر) . نصب نظر دقت ایدم . و اقما
بودم مادة اولش ، فقط متنآ بر جای تدر . بو عاقل
معظمک شایسته استقال اولان مزاری یانده سرفرو
ایدم ؟ . بو بیوک آدمدن نصیحت آلم . عمری انسان ره
منفعت بخش اولان بو حکیم مشهور ک شعله حیاق بوزنه
اول سوندی . الحق معاه لاتندن انتشار ایدن ضایا فیض
الا ن شعله فشادر .

بیدر که حیات مان
ایله ایله وضع
حالیه اد اجرای
مشمره ایله ترین
عمار ایلسون .
نقلا نه حصر زمان
به توسع ایلسون .
قارشی کونا کون
مل بو افعال خیره
میدان حرب
ولسون .
(پارس) ل بو
می غیر تله حاصل
جمع او لشدر .
وار در که قابل ستر

موجب نفع و خیر دکلدر. هیچ قابل
ایچون چالیشین؟
خیر خیر بعدمادقادیتار او جاع
حل ایقیه جگلر. اهالی فرا اراضی
خراست ایدوب حصاری بی اش جار
ایتسون. کروه عمله شهرلری ا
ارباب کمال جمعیت بشربده تافع اشت
ایدوب صنایع تکثر و معاملات عمومیه
اجرام لایدهه منین اولان اسماهان
اختزاعات کوسترسون. والحاص
حصوپذیر اولدقدن صوکره کسون
دنیان اودهشتلى سیاسکاهه واصل ا
خلیجه حقیقیه نک شانلی میدانی
سرکی، عمومیسیدر که ایسای بشرك س
اولان پونجه اثار انجاز کاراله بزیره
هیبات! بعض احوال مستکر هه

دیده رو) به
لام و منع جداله
فلسفه بوجانی
یلسوون.
ون، بوحکمای
محترم صشدوارك
ی جداله دالش
رک انسانلارك
قانونك نفوذ
شك منفعتي

بوزانلک معاونلری بولنانز (روسو) ب
 (مونتسکیو) و (مولیه) ه ترک کار
 حصر صرام ایدم . سیناک شدی تیر .
 پروتستو ایقليدرک مدینیت کسب انتها
 عصر سابق عصر حاضره معاونت ایش
 مشهوره بنم صرشد حقیقی من ایدیان . بو
 روحانیتکار ندن استمداد ایدم . انلر رؤیای
 اولان پیشوایان اقوامه تبلیغ ایده جگلاره

حق یشامقدر . وجدانلک حق آزادک
 بوزوات عالیه نا رواحی انسانیتی ،
 منفردیی ، سی وغیرتك مقبولیتی ، آسای
 اعلان ایدیبور .

صولک

723
0v
17

صلاحی بک نشر اولنجهق آثاری

(آثار سلاطین)

(منقبه شاذیه)

(وجدان نشر)

• اوراق سیاسیه، نک اجزای سازه‌سی ده
طبع اولنجهقدار

ف غروش

٤

محل توزیع - مالمطبوعی